

Digipanel

*Warmtetransitie, energiebesparing en
energiekosten*

Onderzoek & Statistiek
Mei 2023

Samenvatting en conclusie

Inleiding

De warmtetransitie in 's-Hertogenbosch heeft tot doel om de gebouwde omgeving in 2045 aardgasvrij te maken. Doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in hoe inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch denken over energiebesparing, de betaalbaarheid van de energierekening en (gezamenlijke) verduurzaming. De uitkomsten van het onderzoek worden onder andere gebruikt bij het schrijven van de TVW 2.0.

Er is een vragenlijst uitgezet onder de ongeveer 7.500 leden van het Digipanel. Deze vragenlijst is ingevuld door 5.017 inwoners, een responspercentage van 60%. De respons was hoger onder inwoners met een koopwoning en lager onder inwoners met een huurwoning.

Energiezuinige woning, verduurzaming en energiebesparing

43% van de respondenten vindt dat hun woning (heel) zuinig is en 17% vindt hun woning (helemaal) niet zuinig. In Binnenstad, Muntel / Vliert, Zuid en Graafsepoort wordt de woning vaker als (helemaal) niet zuinig ervaren. Respondenten in een koopwoning beoordelen hun woning vaker als (heel) zuinig dan respondenten in een huurwoning. Op de vraag of er plannen zijn om in de komende 12 maanden grotere energiebesparende maatregelen te nemen, antwoorden meer dan gemiddeld (24%) respondenten uit Engelen, Rosmalen noord en Rosmalen zuid dat dit het geval is.

Eén op de vijf respondenten heeft behoefte aan advies over of ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen, maar weet niet waar dit te vinden is. In Muntel / Vliert ligt dit aandeel wat hoger (29%). Er is vooral behoefte aan advies over beschikbare subsidies en over de mogelijkheden voor de woning. Om (andere) energiebesparende maatregelen te nemen, geven respondenten aan dat ze nodig hebben: financiële ondersteuning, meer initiatief van de verhuurder en medewerking van de gemeente en VvE. Brabant Woont Slim, het energieloket voor de regio, is bekend bij 5-6% van de respondenten in een huurwoning en bij 13% van de respondenten in een koopwoning. 39% wil dat de gemeente helpt bij het verduurzamen van de woning, in Muntel / Vliert en Binnenstad meer dan gemiddeld. Ook is er onder 18- tot en met 39-jarigen meer behoefte aan hulp dan onder 55-plussers. Sommige respondenten geven aan dat de gemeente de verhuurder zou kunnen aansporen om de woning te verduurzamen. Zij zijn namelijk voor verduurzaming van de huurwoning afhankelijk van de verhuurder.

Energierekening en het Bossche Bespaarteam

Twee derde geeft aan dat de energiekosten in de afgelopen 12 maanden zijn gestegen. Dit is vaker het geval onder respondenten onder de 55 jaar en onder respondenten uit Binnenstad en Muntel / Vliert. 18% maakt zich veel zorgen om de energiekosten en 14% heeft (enige of veel) moeite met rondkomen vanwege de energiekosten. In Binnenstad en Noord ervaren meer respondenten dan gemiddeld moeite met rondkomen vanwege de energiekosten. Ongeveer één op de vijf respondenten die moeite heeft gehad met rondkomen, heeft hulp gevraagd voor hun geldzaken, meestal aan vrienden en/of familie. Het Bossche Bespaarteam, dat ondersteuning kan bieden bij energiebesparing, is bekend onder 7% van de respondenten, van wie heeft 6% (25 respondenten) er ook gebruik van heeft gemaakt. Zij hebben hiervan gebruik gemaakt om advies en informatie te krijgen over (kleine) energiebesparende maatregelen.

Gezamenlijke verduurzaming en meedenken

In sommige buurten gaat de gemeente onderzoeken of aansluiting op een collectief warmtenet (technisch en financieel) haalbaar is. Deze buurten worden onderzoeksbuurten genoemd. Driekwart wil betrokken worden als de buurt een onderzoeksbuurt wordt en hierbij is er een voorkeur voor een (digitale) nieuwsbrief. De helft van de respondenten zou met de buurt of straat willen verduurzamen. De meeste interesse in gezamenlijk verduurzamen bevindt zich in Muntel / Vliert en Zuid. Veel respondenten zijn van mening dat dat collectief verduurzamen voordelen biedt, zoals lagere kosten. De meest genoemde redenen om niet collectief te willen

verduurzamen, zijn: de woning is al duurzaam, het is een huurwoning of het is de verantwoordelijkheid van de VvE. 42% van de woningeigenaren wiens woning onderdeel is van een VvE, zou willen meedenken over verduurzaming van VvE's.

Conclusie

Dit onderzoek geeft een indruk van het (potentiële) draagvlak onder de inwoners in een bepaalde wijk voor het (gezamenlijk) verduurzamen van de woning. Eén van de wijken die opvalt in deze vragenlijst, is Muntel / Vliert. De woningen in deze wijk worden relatief vaak als niet zuinig ervaren. Ook is hier bovengemiddeld veel interesse in ondersteuning bij verduurzaming, al dan niet van de gemeente. Er wordt vaker aangegeven dat de energiekosten de afgelopen 12 maanden gestegen zijn en er is hier redelijk veel (69%) interesse in samen met de buurt of straat verduurzamen van de woning.

Een andere groep die opvalt, zijn de huurders. Bijna een derde van de respondenten in een huurwoning geeft aan dat deze woning (helemaal) niet zuinig is. Ook geven huurders vaker aan moeite hebben om financieel rond te komen vanwege de energiekosten: 30% van de respondenten in een corporatie-huurwoning en 21% van de respondenten in een huurwoning van een overige verhuurder. In de open vragen geven veel huurders aan dat ze afhankelijk zijn van de verhuurder en dat ze graag willen dat hun verhuurder de woning verduurzaamt. Sommigen geven aan dat de gemeente hier een grotere rol in zou kunnen spelen.

Het is belangrijk te realiseren dat de inwoners die deze vragenlijst hebben ingevuld, niet representatief zijn voor de hele bevolking van de gemeente 's-Hertogenbosch. Ten eerste verschillen ze op een aantal kenmerken die zijn gemeten, zoals al beschreven in dit rapport. Ten tweede is het aannemelijk dat de Digipanel-leden ook op een aantal andere kenmerken verschillen van de bevolking, bijvoorbeeld in betrokkenheid bij de buurt, wijk of gemeente. Daarom moeten de resultaten met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Desalniettemin bevat dit rapport veel informatie en kan het een basis bieden voor de te schrijven Transitievisie Warmte 2.0.

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusie	2
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Inhoud en methodiek	5
1.3 Leeswijzer	5
1.4 Achtergrondkenmerken	5
2. Energiezuinige woning	8
2.1 Huidige situatie	8
2.2 Energiebesparende maatregelen in de komende 12 maanden	9
3. Verduurzaming en energiebesparing	11
3.1 Behoeftte aan advies bij energiebesparende maatregelen	11
3.2 Brabant Woont Slim	12
3.3 Behoeftte aan ondersteuning door gemeente	13
3.4 Overig energiebesparing	15
4. Energierekening	16
4.1 Energiekosten	16
4.2 Rondkomen en hulp bij geldzaken	16
4.3 Overig energierekening	18
5. Bossche Bespaarteam	19
6. Gezamenlijke verduurzaming	20
6.1 Buurtaanpak energie	20
6.2 Samen met buurt of straat verduurzamen	21
6.3 Meedenken (VvE)	23
7. Afsluiting	24

1. Inleiding

“Extra stappen om van het gas af te gaan

In het nationaal klimaatakkoord staat dat in 2050 zeven miljoen woningen en één miljoen andere gebouwen van het aardgas af moeten. Dat betekent een grote opgave op energiebesparing, maar ook het omschakelen naar duurzame warmte en elektriciteit. We zullen hier nu al serieus mee aan de slag moeten.”

Bron: Bestuursakkoord 2022-2026

1.1 Aanleiding en doel

De warmtetransitie in 's-Hertogenbosch heeft tot doel om de gebouwde omgeving in 2045 aardgasvrij te maken. Energiebesparing en de betaalbaarheid van de energierekening zijn belangrijke thema's in het kader van deze transitie. Eind 2021 is de Transitievisie Warmte 1.0 's-Hertogenbosch vastgesteld en momenteel werkt de gemeente toe naar een TVW 2.0. Net als de TVW 1.0 gaat deze vooral over de twee sporen waarlangs onze gemeente aardgasvrij wordt: de gebiedsgerichte aanpak en de opgavegerichte aanpak. Doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in hoe inwoners van 's-Hertogenbosch denken over energiebesparing, de betaalbaarheid van de energierekening en (gezamenlijke) verduurzaming. De uitkomsten van het onderzoek worden onder andere gebruikt bij het schrijven van de TVW 2.0.

Opdrachtgever voor dit onderzoek is de afdeling SO/ECONOMIE & ENERGIE van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.2 Inhoud en methodiek

Begin januari 2023 heeft de afdeling Onderzoek & Statistiek de ongeveer 7.500 leden van het Digipanel benaderd voor het invullen van een vragenlijst. In deze vragenlijst zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Energiezuinige woning
- Verduurzaming en energiebesparing
- Energierekening
- Bossche Bespaarteam
- Gezamenlijke verduurzaming

De vragenlijst is samen met de opdrachtgever tot stand gekomen. Het onderzoek heeft in de eerste drie weken van januari 2023 open gestaan. Uiteindelijk is de vragenlijst door 5.017 leden van het Digipanel volledig ingevuld. Dit komt neer op een responspercentage van 60%.

1.3 Leeswijzer

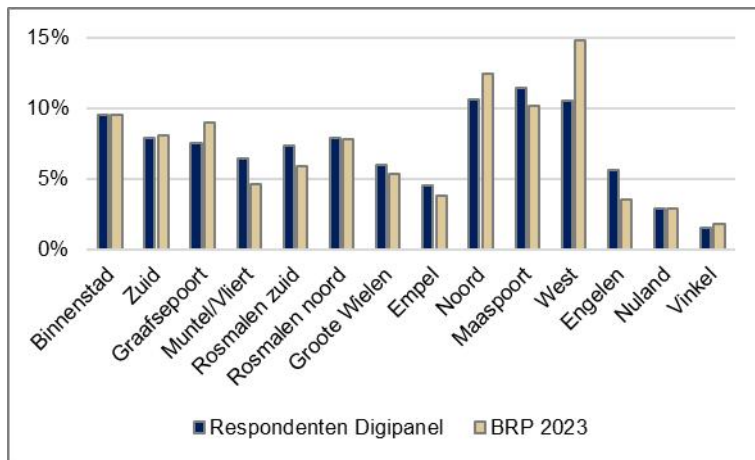
De resultaten zijn onderverdeeld in de hoofdstukken zoals genoemd bij 1.2. In het rapport worden de gewogen resultaten gepresenteerd (zie 1.4). De resultaten gaan over de groep respondenten die de betreffende vraag hebben beantwoord. Respondenten die een vraag niet hebben beantwoord, worden buiten beschouwing gelaten. Bij de figuren wordt het aantal respondenten in de figuurtitel genoemd (N=x). Verschillen ten opzichte van het gemiddelde die in de tekst worden benadrukt zijn statistisch significant.

1.4 Achtergrondkenmerken

In deze paragraaf worden de achtergrondkenmerken van de respondenten afgezet tegen de populatie in de gemeente 's-Hertogenbosch. Deze cijfers zijn afkomstig van de Basisregistratie Personen (BRP). De respons over de wijken is redelijk goed verdeeld. We zien dat in West naar

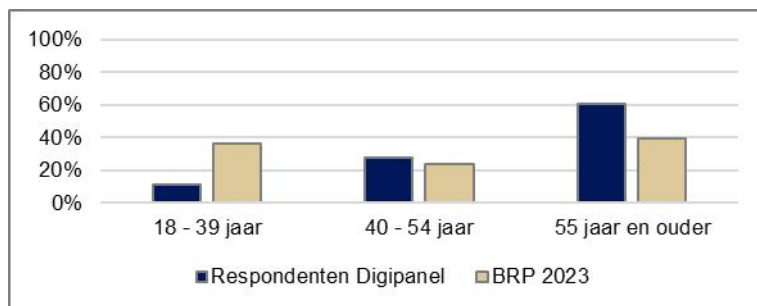
verhouding minder respondenten de vragenlijst hebben ingevuld. Van 74 respondenten is geen wijk bekend.

Figuur 1. Aandeel respondenten naar wijk ten opzichte van BRP 2023.

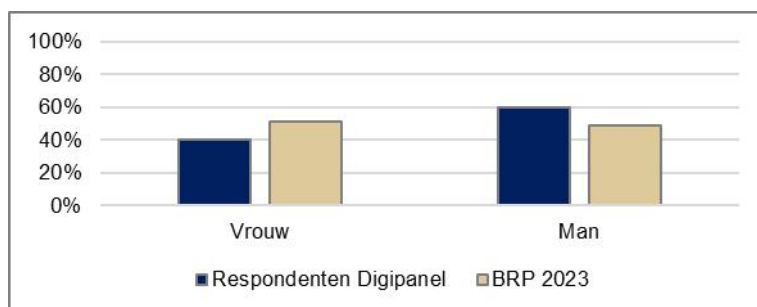
Qua leeftijd is het bestand geen goede afspiegeling van de bevolking in de gemeente. Zo hebben er minder 18- tot 39-jarigen en juist meer 40-plussers de vragenlijst ingevuld vergeleken met de verdeling in de populatie. Van 3 respondenten is geen leeftijd bekend.

Figuur 2. Aandeel respondenten naar leeftijdsgroep ten opzichte van BRP 2023.

Ten opzichte van de populatie in de gemeente, hebben iets meer mannen dan vrouwen de vragenlijst ingevuld. Van 19 respondenten is geen geslacht bekend.

Figuur 3. Aandeel respondenten naar geslacht ten opzichte van BRP 2023.

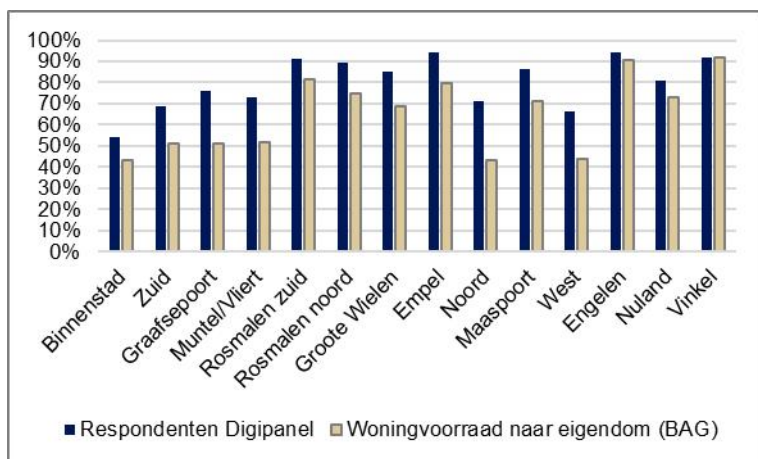

De resultaten van het onderzoek zijn gewogen op deze drie factoren: wijk, leeftijdsgroep en geslacht. Dit betekent dat iemand uit een ondervertegenwoordigde groep vaker meetelt dan iemand uit een oververtegenwoordigde groep. Hiermee krijgen we een representatiever beeld van de situatie van de inwoners van 's-Hertogenbosch.

Veel respondenten met een koopwoning

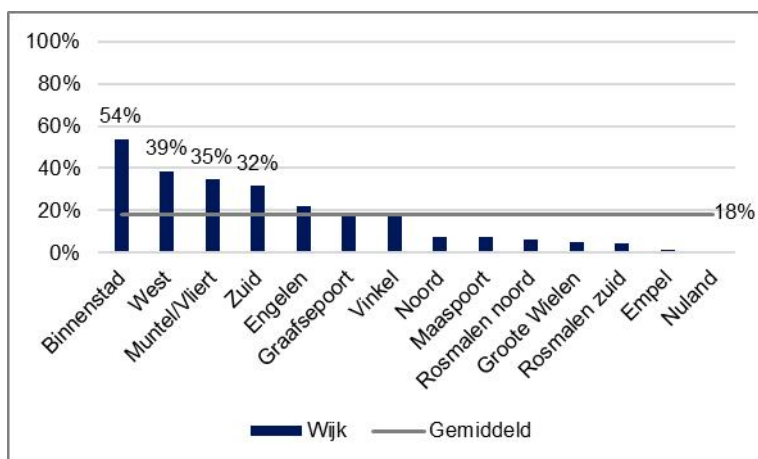
Allereerst is aan respondenten gevraagd of zij in een huur- of koopwoning wonen. Over het algemeen hebben meer respondenten met een koopwoning de vragenlijst ingevuld (77% koopwoning) in vergelijking met de verdeling in de populatie (58%) (bron: BAG¹). Respondenten met een corporatiehuurwoning zijn ondervertegenwoordigd (corporatiehuurwoning: 16% digipanel; 33% woningvoorraad). Dit is van belang bij het interpreteren van de resultaten.

Figuur 4. Aandeel respondenten met een koopwoning naar wijk ten opzichte van woningvoorraad naar eigendom. (N=5.017)

Ongeveer een vijfde (18%) van de respondenten met een koopwoning geeft aan dat de woning onderdeel is van een Vereniging van Eigenaren (VvE). Dit zijn met name respondenten uit Binnenstad, West, Muntel / Vliert en Zuid.

Figuur 5. Is uw woning onderdeel van een Vereniging van Eigenaren (VvE)? (N=3.696)

¹ Basisregistratie Adressen en Gebouwen

2. Energiezuinige woning

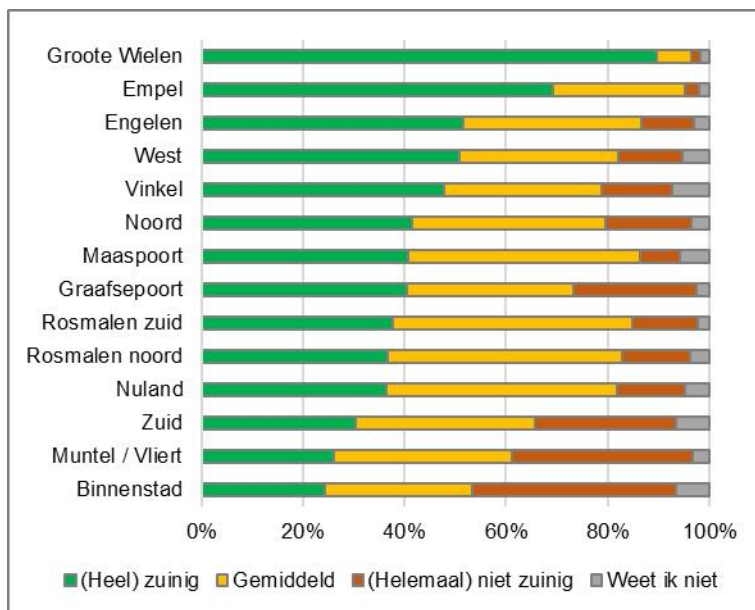
In dit hoofdstuk komt de woning aan bod. Hoe energiezuinig is de woning? En zijn er plannen om in de aankomende 12 maanden energiebesparende maatregelen te nemen aan de woning?

2.1 Huidige situatie

Woning (heel) zuinig volgens 43% respondenten

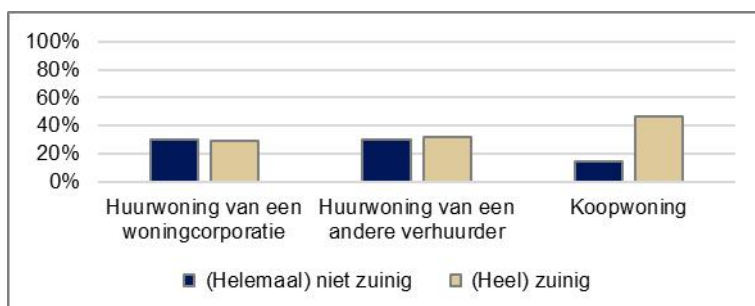
Gemiddeld geeft 43% van de respondenten aan dat hun woning (heel) zuinig is en 17% vindt hun woning (helemaal) niet zuinig. We zien verschillen naar wijk. Zo geven meer respondenten dan gemiddeld in De Groote Wielen, Empel, Engelen en West aan dat hun woning (heel) zuinig is. In Binnenstad, Muntel / Vliert, Zuid en Graafsepoort ervaren respondenten hun woning juist vaker als (helemaal) niet zuinig.

Figuur 6. Hoe energiezuinig is uw woning? Naar wijk. (N=4.971)

Respondenten die in een koopwoning wonen, geven vaker aan dat de woning (heel) zuinig (47%) is en minder vaak dat de woning (helemaal) niet zuinig (14%) is dan respondenten die in een huurwoning wonen. Bijna een derde van de respondenten in een huurwoning (30%) geeft aan dat de woning (helemaal) niet zuinig is. Ongeveer een even groot deel van deze respondenten geeft aan dat de woning (heel) zuinig is. Er is hier geen verschil tussen corporatiehuur en huur van een overige verhuurder.

Figuur 7. Hoe energiezuinig is uw woning? Naar eigendom woning. (N=4.971)

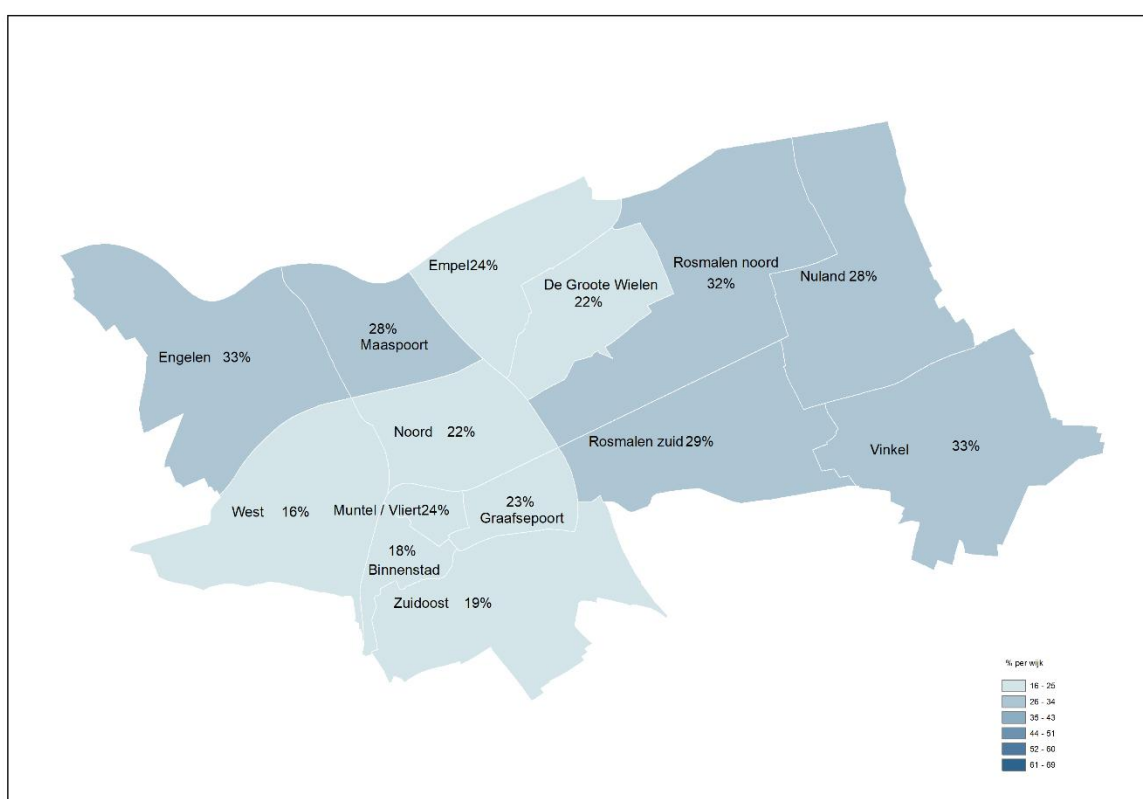
2.2 Energiebesparende maatregelen in de komende 12 maanden

Een kwart is voornemens om grotere energiebesparende maatregelen te nemen

Bijna een kwart van de respondenten (23%) is van plan in de komende 12 maanden kleinere energiebesparende maatregelen te nemen, zoals radiatorfolie, tochtstrippen en/of LED-lampen. Een vergelijkbaar aandeel (24%) is van plan in de komende 12 maanden grotere maatregelen te nemen, zoals dubbelglas, isolatie, warmtepomp, zonnepanelen en/of zonneboiler.

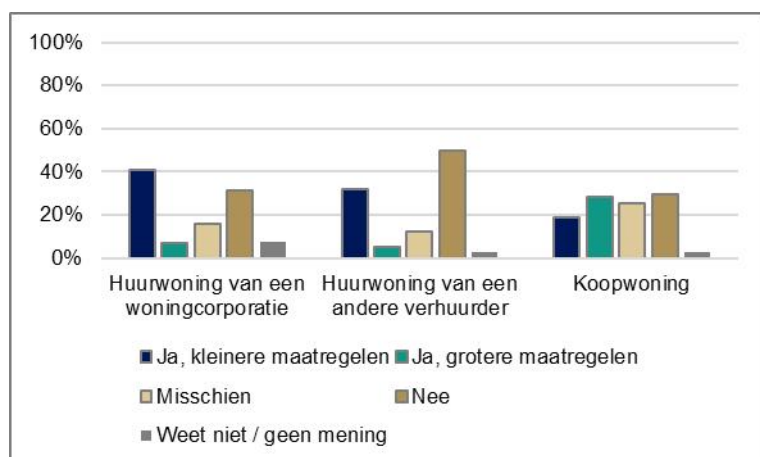
In Binnenstad en Rosmalen noord zijn meer dan gemiddeld respondenten van plan om kleinere energiebesparende maatregelen te nemen. In Engelen, Rosmalen noord en Rosmalen zuid zijn meer dan gemiddeld respondenten van plan om grotere energiebesparende maatregelen te nemen.

Figuur 8. Bent u van plan om in de komende 12 maanden energiebesparende maatregelen te nemen in uw huis? (N=4.693) % "Ja, grotere maatregelen zoals dubbelglas, isolatie, warmtepomp, zonnepanelen of zonneboiler"

Respondenten in een huurwoning van een woningcorporatie of in een huurwoning van een overige verhuurder zijn vaker van plan om in de komende 12 maanden kleinere energiebesparende maatregelen te nemen in de woning: 41% respectievelijk 32%. Ongeveer één op de vijf (19%) van de respondenten in een koopwoning is dit van plan. Respondenten in een koopwoning zijn vaker (28%) dan gemiddeld van plan om grotere energiebesparende maatregelen te nemen. Een kleiner deel van de huurders is van plan om grotere energiebesparende maatregelen te nemen: 7% van de respondenten in een corporatiehuurwoning en 5% van de respondenten in huurwoning van een overige verhuurder.

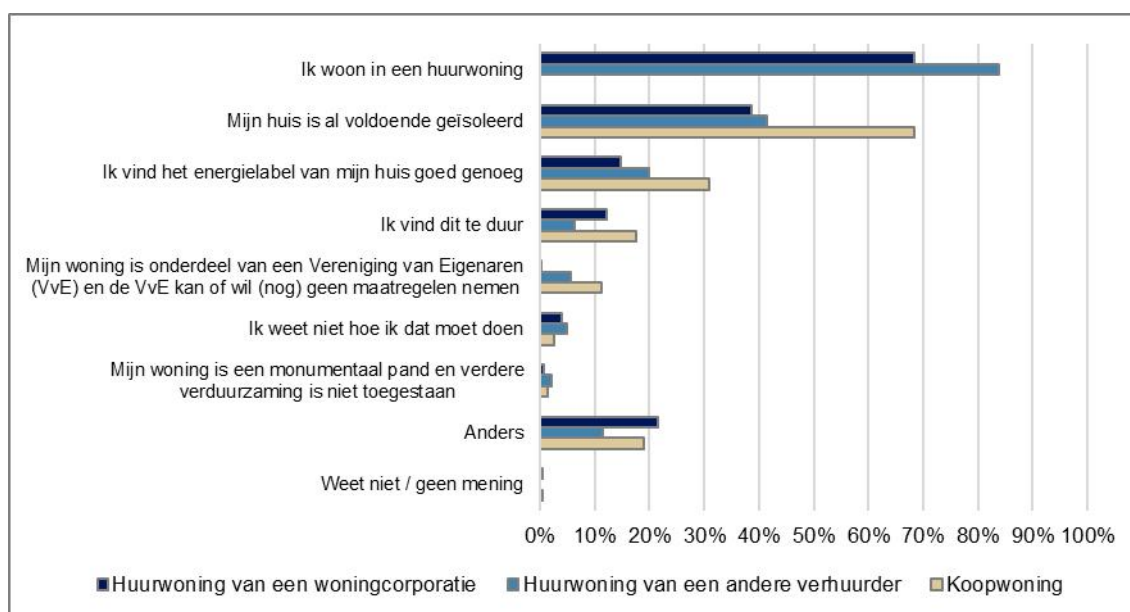
Figuur 9. Bent u van plan om in de komende 12 maanden energiebesparende maatregelen te nemen in uw huis? (N=4.693)

Tevredenheid energiezuinigheid woning belangrijkste reden om geen maatregelen te nemen

Ongeveer een derde (31%) is niet van plan om energiebesparende maatregelen te nemen in de komende 12 maanden. De belangrijkste redenen zijn: de woning is al voldoende geïsoleerd, ze zijn tevreden met het energielabel van de woning of ze vinden energiebesparende maatregelen te duur. Een groot deel van de huurders geeft aan dat wonen in een huurwoning een belangrijke reden is om geen energiebesparende maatregelen te nemen. Respondenten met een koopwoning geven vaker aan dat hun huis al voldoende is geïsoleerd.

Figuur 10. Wat zijn voor u belangrijke redenen om geen maatregelen te nemen? (N=1.485)

De voornaamste andere reden waarom respondenten niet van plan zijn om energiebesparende maatregelen te nemen, is dat ze deze maatregelen al hebben genomen. Zonnepanelen worden hierbij het vaakst genoemd. Ook speelt het hebben van een (nieuwe) energiezuinige woning een rol. Daarnaast noemen sommigen verhuisplannen als reden om de komende 12 maanden geen maatregelen te nemen.

3. Verduurzaming en energiebesparing

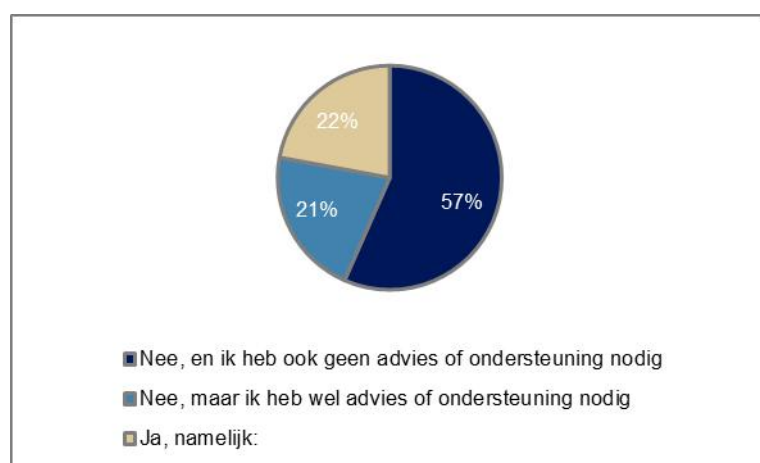
Dit hoofdstuk gaat meer in op advies en ondersteuning rondom verduurzaming en energiebesparing. Wat hebben inwoners nodig om energiebesparende maatregelen te nemen aan hun woning? En hoe bekend is Brabant Woont Slim? Dit is het energieloket voor vragen over het verduurzamen van de woning voor inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch en 8 andere gemeenten in Noordoost-Brabant. Daarnaast is gevraagd op welke manier de gemeente hulp kan bieden bij het verduurzamen van de woning.

3.1 Behoefte aan advies bij energiebesparende maatregelen

Eén op de vijf heeft behoefte aan advies, maar weet niet waar dit te vinden

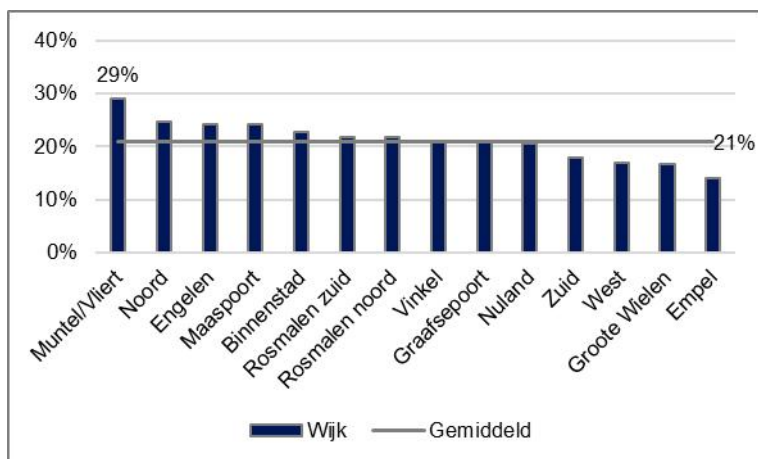
Ongeveer vier op de vijf respondenten (78%) weet niet waar ze terecht kunnen voor advies over of ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Meer dan de helft van de respondenten (57%) weet niet waar ze terecht kunnen, maar heeft ook geen advies of ondersteuning nodig. Daar staat tegenover dat een vijfde (21%) niet weet waar ze terecht kunnen, maar wel advies of ondersteuning nodig heeft. Ongeveer een even groot deel van de respondenten (22%) weet waar ze terecht kunnen voor advies over of ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Het vaakst genoemd is Google/internet, gevolgd door de gemeente, de energieleverancier, de woningcorporatie, de Vereniging van Eigenaren en Vereniging Eigen Huis.

Figuur 11. Weet u waar u terecht kunt voor advies over of ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen? (N=5.017)

In Muntel / Vliert geven relatief veel respondenten aan advies of ondersteuning nodig te hebben bij het nemen van energiebesparende maatregelen.

Figuur 12. Weet u waar u terecht kunt voor advies over of ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen? (N=5.017) % "Nee, maar ik heb wel advies / ondersteuning nodig"

Aan de respondenten die wel advies of ondersteuning nodig hebben, maar niet weten waar ze dit kunnen vinden, is gevraagd waarover ze graag advies zouden willen. Zij geven aan vooral advies te willen over beschikbare subsidies en over de mogelijkheden voor de woning. Wat betreft de verduurzamingsmaatregelen, is er in deze groep met name behoefte aan advies over isolatie, zonnepanelen en een warmtepomp.

Vooraf behoefte aan financiële ondersteuning

Op de open vraag 'Heeft u iets nodig om (andere) energiebesparende maatregelen te nemen?' antwoordt 23% met "Ja, namelijk". Uit de toelichtingen op deze vraag, blijkt dat er vooral behoefte is aan financiële middelen om te verduurzamen: geld en subsidie. Ook is er behoefte aan advies en informatie. Daarnaast zien respondenten graag meer initiatief van de woningbouwvereniging/verhuurder en medewerking van de gemeente (o.a. vergunningen) en de VvE. De meest genoemde verduurzamingsmaatregelen zijn zonnepanelen, isolatie en een warmtepomp.

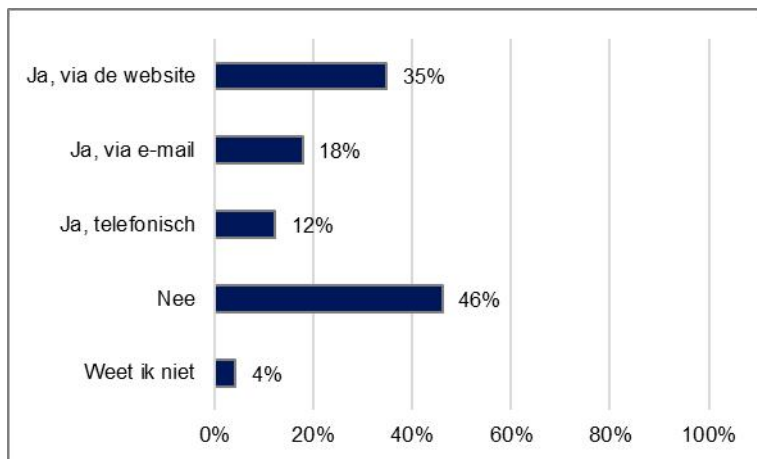
3.2 Brabant Woont Slim

12% bekend met Brabant Woont Slim

Gemiddeld kent 12% van de respondenten Brabant Woont Slim. Dit percentage ligt hoger bij 40- tot en met 54-jarigen (14%) en lager bij 18- tot en met 39-jarigen (8%). Respondenten met een koopwoning zijn vaker bekend met Brabant Woont Slim (13%) dan respondenten in een corporatiehuurwoning (6%) of respondenten die huren van een overige verhuurder (5%).

Van de respondenten die Brabant Woont Slim kennen, heeft de helft ook contact gehad met Brabant Woont Slim. Zij hebben contact gehad via de website (35%), via e-mail (18%) of telefonisch (12%). Respondenten in een corporatiehuurwoning die bekend zijn met Brabant Woont Slim, hebben minder vaak contact gehad met deze organisatie dan gemiddeld (16%).

Figuur 13. Heeft u wel eens contact gehad met Brabant Woont Slim? Meer antwoorden 'Ja' mogelijk. (N=634)

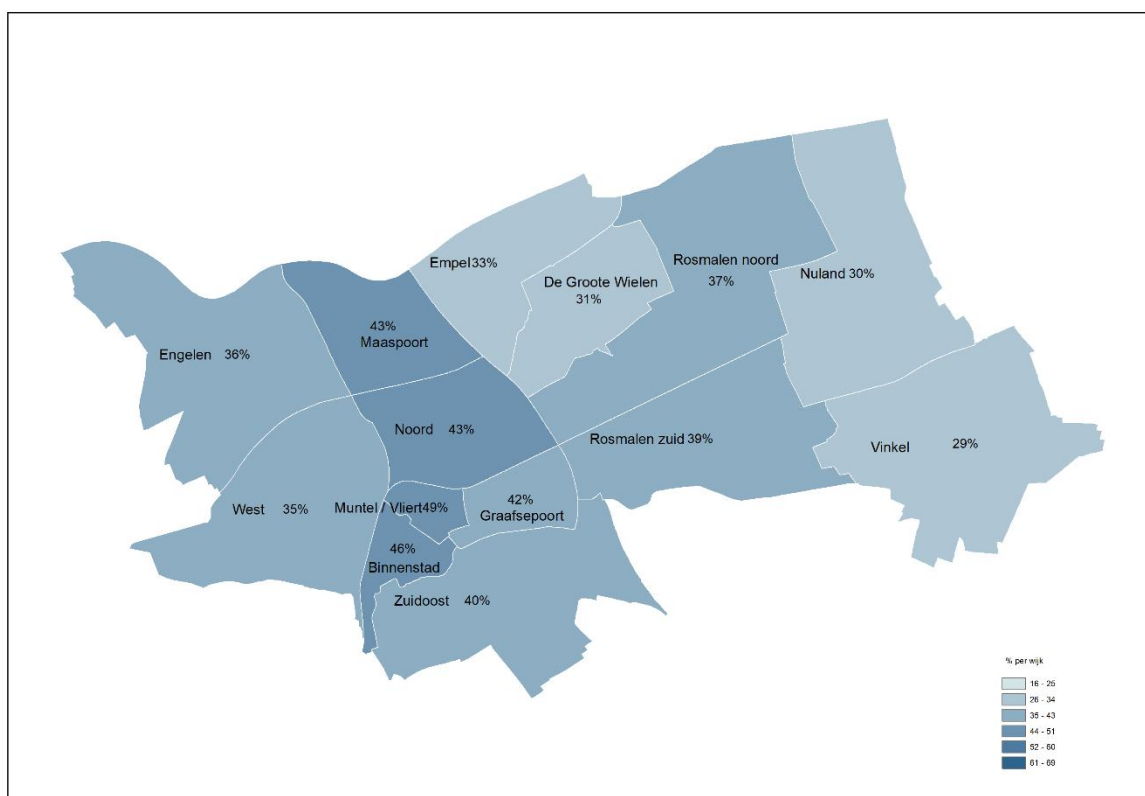

3.3 Behoefte aan ondersteuning door gemeente

4 op de 10 respondenten zou willen dat de gemeente helpt bij verduurzamen

Gemiddeld wil 39% dat de gemeente helpt bij het verduurzamen van de woning. Een ongeveer gelijk aandeel respondenten in een huur- ten opzichte van een koopwoning willen hulp van de gemeente. Eén derde (33%) wil geen hulp van de gemeente en 28% weet dit niet. In de wijken Muntel / Vliert en Binnenstad willen meer respondenten dan gemiddeld hulp van de gemeente bij het verduurzamen van hun woning.

Figuur 14. Wilt u dat de gemeente helpt bij het verduurzamen van uw woning? (N=5.017) % "Ja", naar wijk.

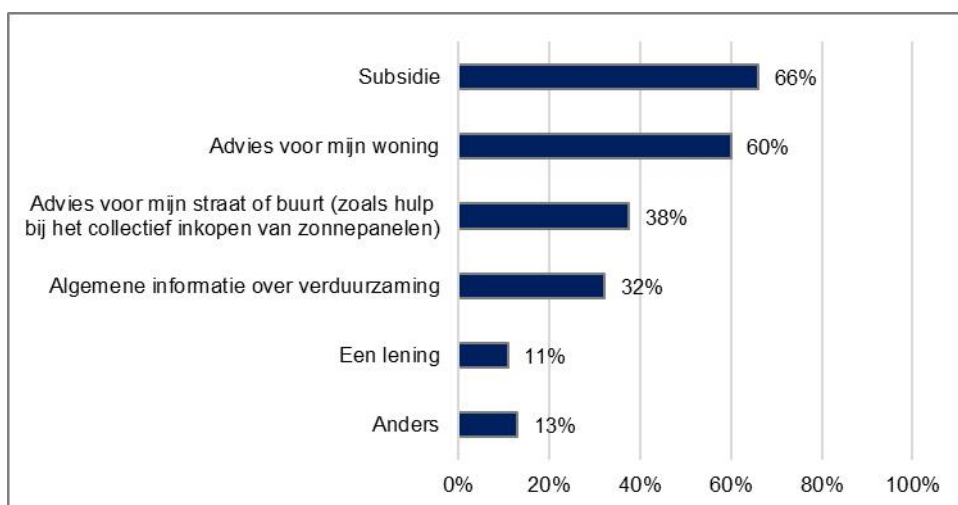

Er zijn ook verschillen tussen de leeftijdsgroepen. 18- tot en met 39-jarigen willen vaker dan gemiddeld hulp van de gemeente bij het verduurzamen van de woning (52%) en respondenten van 55 jaar en ouder juist minder vaak (30%).

Vooraf behoefte aan subsidie en advies voor de woning

Aan de respondenten die 'ja' antwoordden op de voorgaande vraag, is gevraagd op welke manier ze hulp van de gemeente zouden willen krijgen. Er is met name behoefte aan subsidie (68%), gevolgd door advies voor de woning (60%). Ongeveer vier op de tien respondenten (38%) wil graag advies voor de straat of buurt.

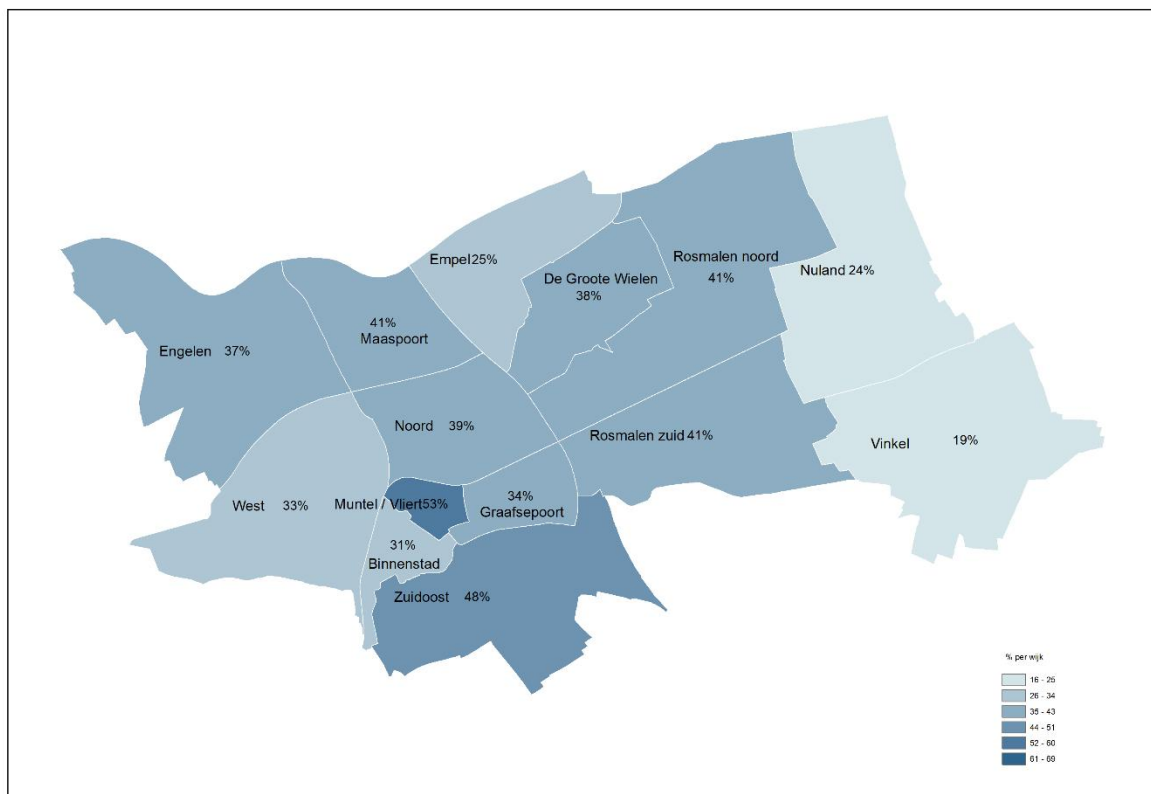
Figuur 15. Op welke manier zou u hulp van de gemeente willen? Meer antwoorden mogelijk. (N=1.805)

De meest genoemde andere vorm van hulp van de gemeente is het aansporen van woningcorporaties en overige verhuurders om de woning te verduurzamen.

In de wijken Muntel / Vliert en Zuid willen meer respondenten dan gemiddeld advies voor hun straat of buurt. In deze wijken is dit ongeveer de helft van de respondenten die hulp van de gemeente wil bij verduurzaming van de woning.

Figuur 16. Op welke manier zou u hulp van de gemeente willen? (N=1.805) % "Advies voor mijn straat of buurt (zoals hulp bij het collectief inkopen van zonnepanelen)"

3.4 Overig energiebesparing

Huurders afhankelijk van verhuurder

De open vraag 'Wilt u verder nog iets kwijt over het onderwerp Energiebesparing?' is door 16% van de respondenten ingevuld. De antwoorden op deze vraag waren zeer divers. Sommigen noemen wat ze al doen aan energiebesparing. Een aantal huurders benoemt de afhankelijk van de verhuurder voor verduurzaming.

4. Energierekening

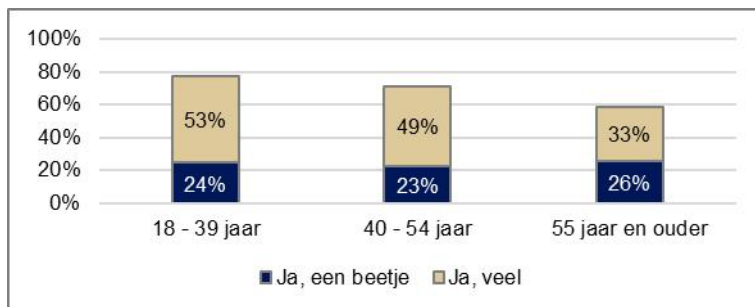
Door de gestegen energiekosten, kan het zijn dat inwoners meer moeite hebben om rond te komen. In dit hoofdstuk komen de energiekosten aan bod. Maken inwoners zich zorgen om de (gestegen) energiekosten? Daarnaast is gevraagd of inwoners indien nodig hulp hebben gevraagd voor hun geldzaken. En of zij weten waar ze terecht kunnen binnen de gemeente voor advies of ondersteuning bij financiële problemen.

4.1 Energiekosten

Energiekosten gestegen voor zo'n twee derde van de respondenten

Aan respondenten is gevraagd of de energiekosten de afgelopen 12 maanden zijn gestegen. Gemiddeld geeft 24% aan dat de energiekosten een beetje zijn gestegen, voor 43% zijn de kosten veel gestegen. In Binnenstad en Muntel / Vliert geven meer respondenten aan dan gemiddeld dat de energiekosten een beetje of veel zijn gestegen. Respondenten van 55 jaar of ouder geven minder vaak aan dan gemiddeld dat de energiekosten zijn gestegen. Binnen de andere leeftijdsgroepen geven respondenten dit juist vaker aan.

Figuur 17. Zijn uw energiekosten de afgelopen 12 maanden gestegen? (N=4.923) % "Ja, veel" + % "Ja, een beetje"

Twee derde van de respondenten maakt zich zorgen om de energiekosten

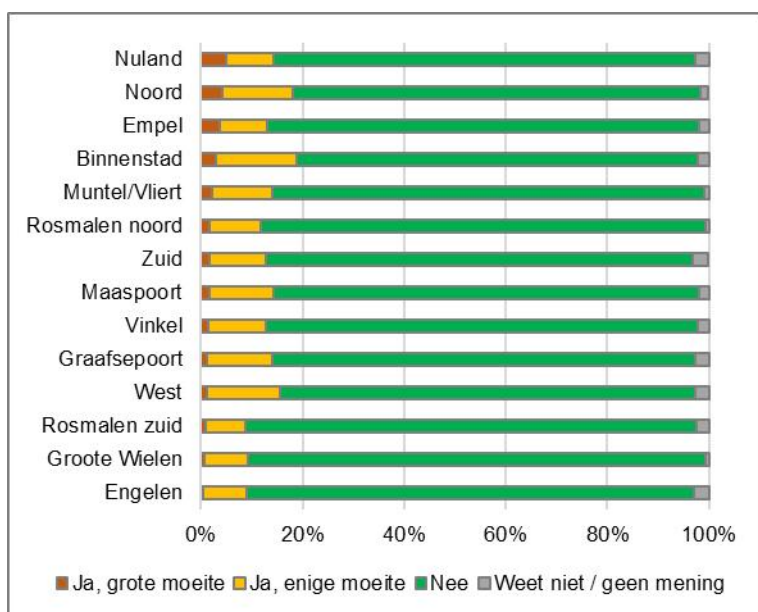
Gemiddeld maakt 48% van de respondenten zich een beetje zorgen om de energiekosten; 18% geeft aan veel zorgen te hebben. Zo'n derde van de respondenten maakt zich geen zorgen om de energiekosten. In Vinkel geven minder respondenten dan gemiddeld aan dat zij zich zorgen maken.

4.2 Rondkomen en hulp bij geldzaken

2% heeft grote moeite met rondkomen vanwege de energiekosten; 12% enige moeite

Gemiddeld geeft 14% van de respondenten aan dat zij moeite hebben om rond te komen vanwege de energiekosten: 2% ervaart grote moeite en 12% enige moeite om rond te komen. Respondenten in een huurwoning hebben vaker dan gemiddeld moeite met rondkomen (corporatie-huurwoning: 30%; huurwoning overige verhuurder: 21%) en respondenten in een koopwoning hebben minder vaak moeite om rond te komen (10%). In Binnenstad en Noord ervaren meer respondenten dan gemiddeld moeite om rond te komen vanwege de energiekosten. Binnen de leeftijdsgroep van 55 jaar of ouder ervaren minder respondenten dan gemiddeld moeite met rondkomen.

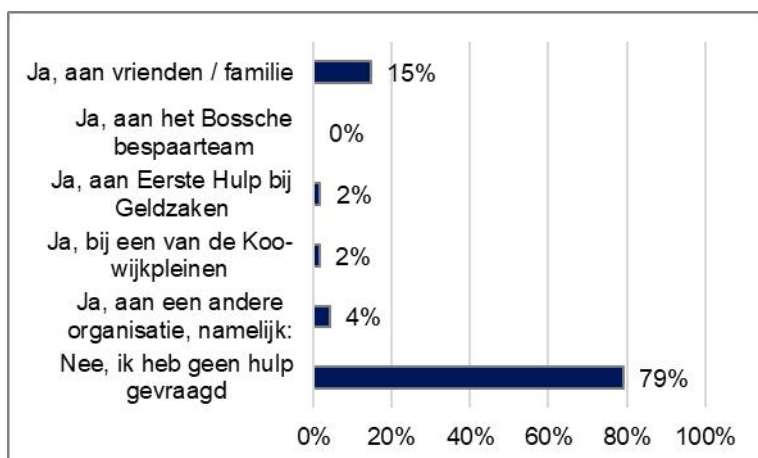
Figuur 18. Heeft uw huishouden de afgelopen 12 maanden moeite gehad om financieel rond te komen vanwege de energiekosten? (N=4.981)

Vooraf hulp gevraagd aan vrienden en familie

Aan de respondenten die enige of grote moeite hebben gehad om financieel rond te komen, is gevraagd of zij hulp hebben gevraagd voor hun geldzaken. Ongeveer één op de vijf (21%) heeft hulp gevraagd bij geldzaken, meestal bij vrienden en/of familie.

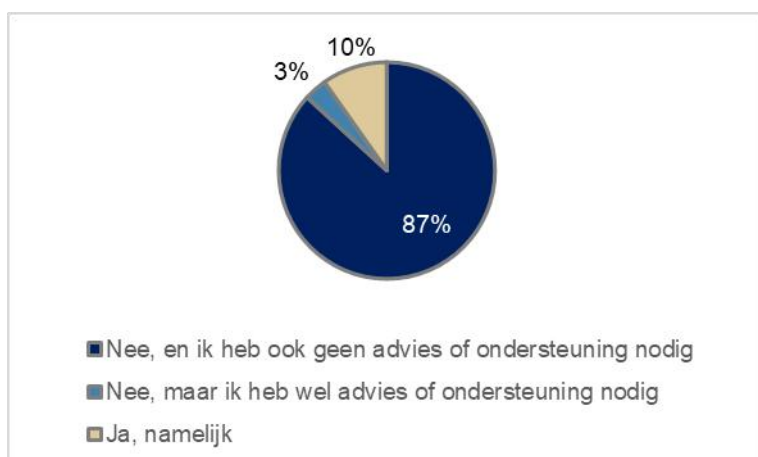
Figuur 19. Heeft u in de afgelopen 12 maanden hulp gevraagd voor uw geldzaken? (N=642)

Andere organisaties waar respondenten hulp hebben gevraagd voor hun geldzaken, zijn de gemeente (o.a. energietoeslag), adviseur van de bank en bewindvoering/budgetbeheer.

Eén op de tien respondenten weet waar ze binnen de gemeente terecht kunnen voor advies en ondersteuning bij financiële problemen. Het meest genoemd zijn: Eerste Hulp Bij Geldzaken, Koo-wijkplein en de website.

Figuur 20. Weet u waar u binnen de gemeente terecht kunt voor advies of ondersteuning bij financiële problemen? (N=5.017)

Een klein deel (3%) heeft wel behoefte aan advies en ondersteuning bij financiële problemen, maar weet niet waar ze terecht kunnen. In de wijk Noord (6%) zijn er meer respondenten die advies nodig hebben. Er is behoefte aan advies over bijvoorbeeld overzicht krijgen in de financiën, besparen, financiële ondersteuning en verduurzaming.

4.3 Overig energierekening

De open vraag 'Wilt u verder nog iets kwijt over uw energierekening?' is door 14% van de respondenten ingevuld. Uit de antwoorden blijkt dat sommige respondenten te maken hebben met (zeer) hoge energiekosten. Anderen zijn blij dat ze een vast energiecontract hebben en daardoor (nog) geen hoge kosten hebben. Ook zijn veel mensen bezig met besparen, zoals minder energie gebruiken (o.a. verwarming lager zetten, isolatie) en zelf energie opwekken (o.a. zonnepanelen).

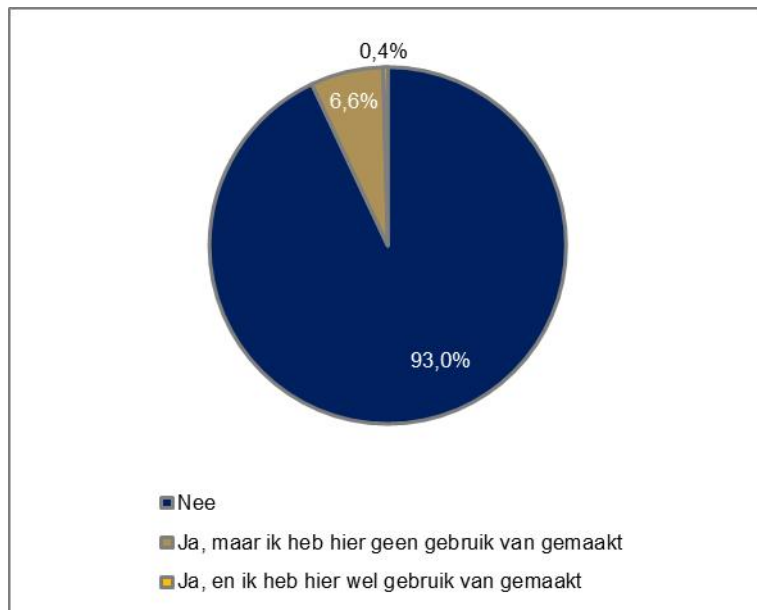
5. Bossche Bespaarteam

In dit hoofdstuk staat het Bossche Bespaarteam centraal. Het Bossche Bespaarteam biedt gratis hulp bij het besparen op de energierekening. Hoe bekend zijn inwoners met deze organisatie en hebben zij er wel eens gebruik van gemaakt? Ook is gevraagd wat redenen zijn waarom inwoners al dan niet gebruik hebben gemaakt van het Bossche Bespaarteam.

7% kent het Bossche Bespaarteam

Van alle respondenten kent 7% (N=353) het Bossche Bespaarteam. Van deze respondenten heeft 6% hier wel eens gebruik van gemaakt. In totaal hebben 25 respondenten gebruik gemaakt van het Bossche Bespaarteam, waarvan 8 in de wijk Zuid.

Figuur 21. Bekendheid en gebruik van Bossche Bespaarteam. (N=5.017)

Aan respondenten die aangaven het Bossche Bespaarteam te kennen, is gevraagd waarom zij hiervan wel of geen gebruik hebben gemaakt. Deze toelichting is ingevuld door 80% van de respondenten die gebruik hebben gemaakt van het Bossche Bespaarteam en door 69% van de mensen die hier geen gebruik van hebben gemaakt.

Uit de antwoorden op deze open vragen kwam naar voren dat men gebruik heeft gemaakt van het Bossche Bespaarteam om advies en informatie te krijgen over (kleine) energiebesparende maatregelen. De respondenten die geen gebruik hebben gemaakt van het Bossche Bespaarteam, geven met name aan dat ze hier geen behoefte aan hebben of dat ze al zelf verduurzamen.

6. Gezamenlijke verduurzaming

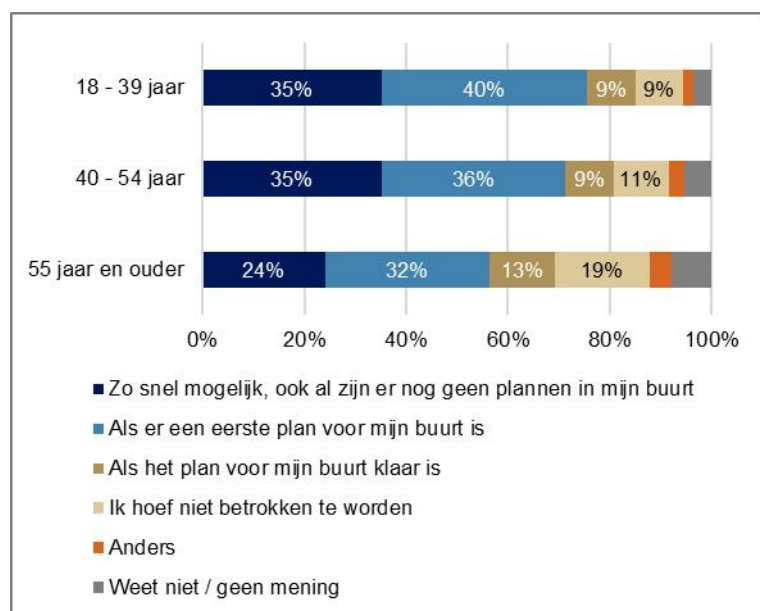
In sommige buurten gaat de gemeente onderzoeken of aansluiting op een collectief warmtenet (technisch en financieel) haalbaar is. Deze buurten worden onderzoeksbuurten genoemd. In dit hoofdstuk zijn vragen voorgelegd over onderzoeksbuurten en gezamenlijke verduurzaming. Staan inwoners ervoor open om gezamenlijk met hun buurt of straat te verduurzamen? En wanneer en op welke manier zouden inwoners betrokken willen worden door de gemeente?

6.1 Buurtaanpak energie

Driekwart wil betrokken worden, voorkeur voor (digitale) nieuwsbrief

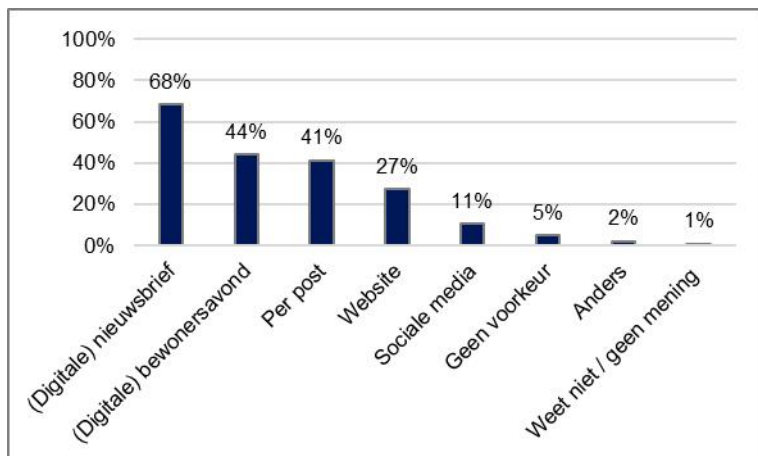
Driekwart van de respondenten (77%) wil betrokken worden als de buurt een onderzoeksbuurt wordt en 14% wil helemaal niet betrokken worden. Er zijn verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Het aandeel dat zo snel mogelijk betrokken wil worden is groter onder respondenten jonger dan 55 jaar (35%) en kleiner onder respondenten van 55 jaar en ouder (24%).

Figuur 22. Als uw buurt een onderzoeksbuurt wordt, wanneer zou u door de gemeente betrokken willen worden bij de verduurzaming van uw buurt of straat? (N=4.805)

Respondenten die betrokken willen worden als de buurt een onderzoeksbuurt wordt, is gevraagd op welke manier zij betrokken zouden willen worden. De meeste respondenten hebben een voorkeur voor een (digitale) nieuwsbrief (68%), gevolgd door een (digitale) bewonersavond (44%) en per post (41%). 18- tot 39-jarigen willen vaker dan gemiddeld betrokken worden per post, via sociale media en via een website. 40- tot 54-jarigen willen vaker dan gemiddeld betrokken worden door middel van een (digitale) bewonersavond. Bij 'anders, namelijk' noemen respondenten met name dat ze al betrokken worden of dat ze een huurwoning hebben.

Figuur 23. Hoe wilt u betrokken worden? Meer antwoorden mogelijk. (N=3.766)

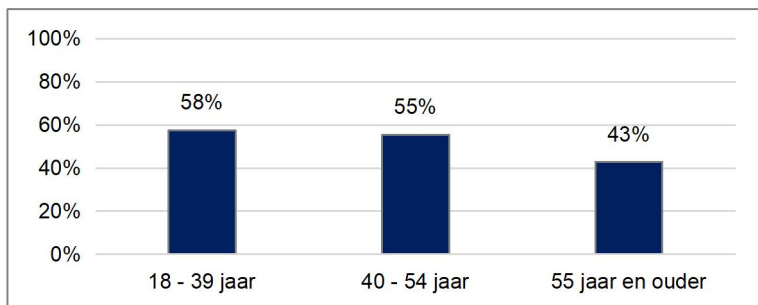
Andere suggesties zijn e-mail, persoonlijk bezoek en buurtraden/wijktraden. Er wordt ook genoemd dat een bewonersavond bij voorkeur een fysieke bijeenkomst is.

6.2 Samen met buurt of straat verduurzamen

De helft wil met de buurt of straat verduurzamen

De helft van de respondenten (51%) zou met de buurt of straat willen verduurzamen, 19% verduurzaamt liever alleen en 7% wil of kan niet verduurzamen. Respondenten van 55 jaar en ouder willen minder vaak samen met hun buurt of straat verduurzamen (43%) dan respondenten van 18 tot en met 39 jaar (58%) en respondenten van 40 tot en met 54 jaar (55%).

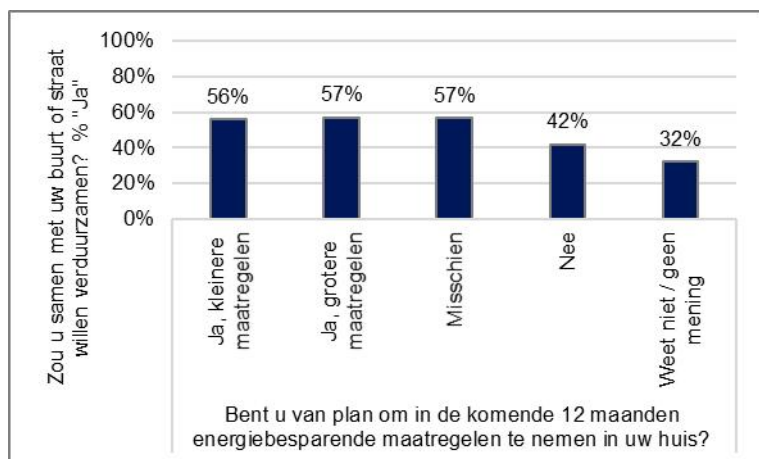
Figuur 24. Zou u samen met uw buurt of straat uw woning willen verduurzamen? Naar leeftijdsgroep. (N=4.335)

Respondenten die in een huurwoning wonen, geven minder vaak aan dat ze samen met hun buurt of straat willen verduurzamen (corporatie-huurwoning: 46%; huurwoning overige verhuurder: 35%) dan gemiddeld. Ongeveer de helft (53%) van de respondenten met een koopwoning wil samen verduurzamen.

De antwoorden op deze vraag zijn vergeleken met de antwoorden op de vraag 'Bent u van plan om in de komende 12 maanden energiebesparende maatregelen te nemen in uw huis?'. Respondenten die van plan zijn om (misschien) kleinere of grotere energiebesparende maatregelen te nemen, staan er vaker voor open om samen met de straat of buurt hun woning te verduurzamen.

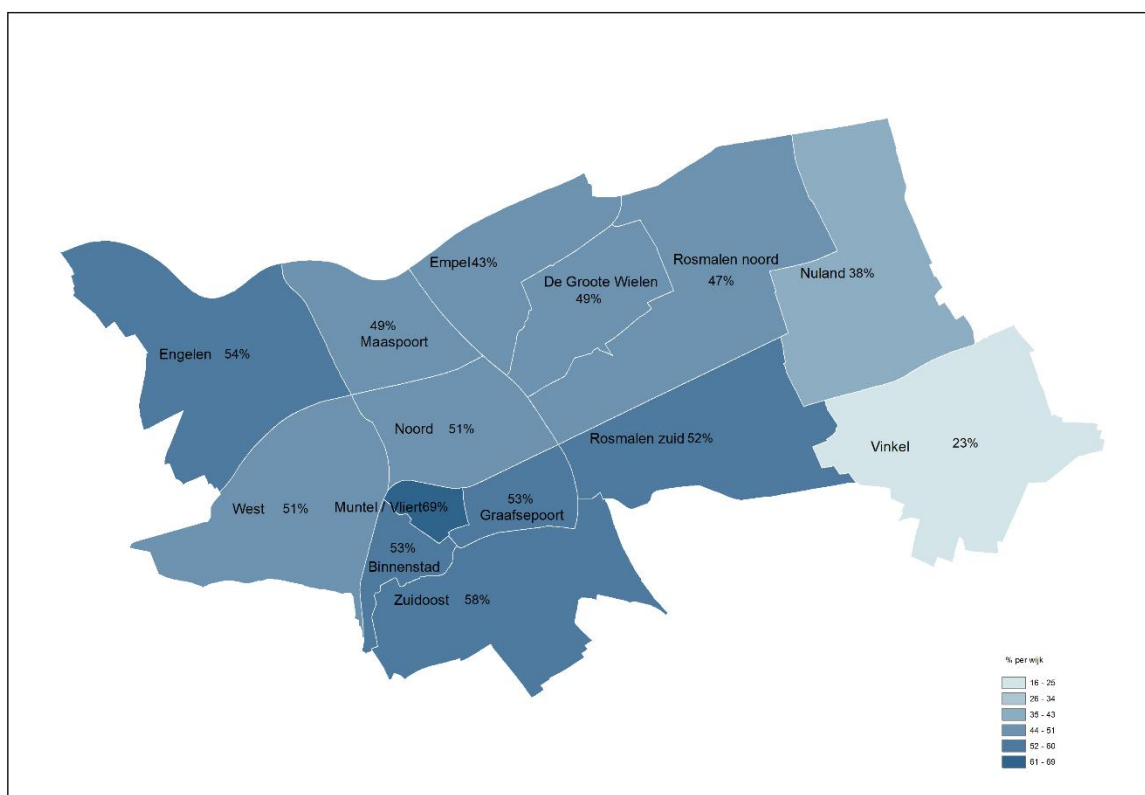
Figuur 25. Zou u samen met uw buurt of straat uw woning willen verduurzamen? (N=4.335) % "Ja". Naar antwoord op de vraag 'Bent u van plan om in de komende 12 maanden energiebesparende maatregelen te nemen in uw huis?'.

Meeste interesse gezamenlijk verduurzamen in Muntel / Vliert en Zuid

In Muntel / Vliert (69%) en Zuid (58%) geven meer respondenten dan gemiddeld aan dat ze gezamenlijk willen verduurzamen. In Vinkel (38%) en Rosmalen noord (24%) geven meer mensen dan gemiddeld (19%) aan dat ze dit liever alleen doen. In West (11%) geven meer mensen dan gemiddeld (7%) aan dat ze niet willen of kunnen verduurzamen.

Figuur 26. Zou u samen met uw buurt of straat uw woning willen verduurzamen? '% Ja', naar wijk (N=4.335)

Ongeveer de helft heeft het antwoord op bovenstaande vraag toegelicht. Uit deze toelichtingen komt naar voren dat veel respondenten van mening zijn dat collectief verduurzamen voordelen biedt, zoals lagere kosten. De meest genoemde redenen om niet collectief te willen

6.3 Meedenken (VvE)

Van de respondenten wiens woning onderdeel uitmaakt van een VvE, wil 42% meedenken over een plan voor verduurzaming. Dit zijn meer mannen (51%) dan vrouwen (32%). In Rosmalen noord is meer interesse (64%) dan gemiddeld en in De Groote Wielen (20%) juist minder.

7. Afsluiting

De afsluitende vraag 'Heeft u tot slot nog opmerkingen of suggesties naar aanleiding van deze vragenlijst?' is door 7% van de respondenten ingevuld. Deze opmerkingen hadden betrekking op onder andere de rol van de gemeente, huurwoningen, behoefte aan informatie, de vervolgstappen (n.a.v. de vragenlijst) en de kosten van verduurzaming.